

13 Μαΐου 2013

3

III. Δέον νὰ ὦσι γνήσια, ὅτε καὶ μόνον ἀπολαύουσι τιμῆς καὶ σχετικῆς προσκυνήσεως. Ἡ ἐν ταῖς περὶ ἐκποίησεως ἀγίων λειψάνων πράξεις δηλώσεις περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν δὲν ἀποτελεῖ, ὡς εἰκός, καὶ ἀσφαλὲς τεκμήριον περὶ ταύτης¹. Ἡ γνησιότης ἀποδεικνύεται διὰ παντὸς ἀποδεικτικῶς μέσου ὡς δι' ἐγγράφου².

IV. Εἰσὶ δεκτικὰ κυριότητος, καὶ συγκυριότητος ἄρα³. Ὅφειλει ὅμως ὁ κύριος τῶν ἀγίων λειψάνων νὰ ἀποφεύγῃ πᾶν τὸ ἀπᾶδον τῇ ἱερότητι αὐτῶν ὡς τὸ τεμαχίζειν ἤτοι τὸ ἀποκόπτειν μέρη τῶν ἀγίων λειψάνων⁴ ἐκτὸς ἂν τοῦτο γίγνηται ἐξ εὐλόγου αἰτίας⁵. Ἀποξέειν καὶ κονιοποιεῖν τὰ ὄστᾶ τῶν ἀγίων λειψάνων καὶ διδόναι ταῦτα ρευστοποιηθέντα νοσοῦσι πρὸς πόσιν. Ὅφειλει δ' ὁ ἅγιος λείψανα κεκτημένος νὰ στοι-

¹ Κατ' Αὐγουστῖνον (de oper. naonach. 26) ψευδομοναχοὶ διερχόμενοι διὰ διαφόρων χωρῶν μετὰ λειψάνων ἅτινα κατ' αὐτοὺς ἦσαν λείψανα μαρτύρων ἐπεδείκνυσαν ταῦτα τοῖς πιστοῖς πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀγορὰν τούτων. Καὶ κατὰ τῶν Τουρώνων Γρηγόριον (Histor. Franc. IX 6) ἀπατεῶν τις περιήρχετο κατὰ τοὺς ἑαυτοῦ χρόνους τὴν Γαλλίαν ἰσχυρίζομενος ὅτι τὰ λείψανα ἅτινα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἦσαν τὰ ἐξ Ἰσπανίας λείψανα τῶν μαρτύρων Βικεντίου καὶ Φήλικος. Ἀλλ' ἡ γενομένη ἐξέτασις τῶν ἀποσκευῶν αὐτοῦ κατέδειξεν ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἢ φίλτρα, ρίζαι, βότανα, ἀσπαλάκων ὀδόντες, μυῶν ὄστᾶ, ἄρκτων ὄνυχες καὶ λίπος. Οὐχὶ ὀλίγα ὑπῆρξαν τὰ μὴ γνήσια λείψανα τὰ κατ' ἀκολουθίαν τοιούτων ἀγυρτειῶν ὑπ' ἐκκλησιῶν κτηθέντα (GIRAND, Le commerce des reliques au commencement du IX sieclé, ἐν *Melanges d'archéologie et d'histoire*, 1822, σ. 73 ἐπ. Περὶ τῆς ἐμπορίας τῶν ἀγίων λειψάνων ἀρχομένου τοῦ μεσαίωτος ἔρα DOBSCHÜTZ, I, σ. 46), διότι οὐχὶ πάντες οἱ τῆς ἐκκλησίας προϊστάμενοι ἀπεδείκνυσαν πρὸς τὰ προσφερόμενα αὐτοῖς λείψανα τὴν ὑπὸ τοῦ ἀγίου Σεβερίνου ἐπιδεικνυμένην δυσπιστίαν μὴ ἐναποτεθεμένου ὑπὸ τὸ θυσιαστήριον τοῦ ναοῦ αὐτῶν ἅγια λείψανα ἂν μὴ ἐβεβαιούτο περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

² Οὕτως ἡ γνησιότης τοῦ λειψάνου τοῦ ἀγίου Διονυσίου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης προσεμαρτυρήθη ἐκ τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1718 γράμματος τοῦ μητροπολίτου Χίου Δανιὴλ πρὸς τοὺς πατέρας τῆς ἐν Ἄνδρῳ μονῆς τῆς παναχράντου ἔρα ἐν *Ἐκκλησιαστικῷ Φάροῦ*, 10, ἐτ. 5, 1912, σ. 519.

³ Οὕτω τὰ λείψανα τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος καὶ τῆς ἀγίας Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης μετ' ἄλλων τεμαχίων λειψάνων τὰ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Γεωργίου Καλοχαιρέτη ἐν ἔτει 1453 μετενεχθέντα ἀπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ναοῦ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων μετὰ τριετῆ περιπλάνησιν εἰς Παραμυθίαν εἶτα δ' εἰς Κέρκυραν ἐκκληρονόμησαν ἐν ἔτει 1483 οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ, ὧν τὸ μὲν τῆς ἀγίας Θεοδώρας ἔλαβεν ὁ Μάρκος, τὸ δὲ τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος ὁ Λουκάς καὶ Φίλιππος, οὗ τελευταῖαντος συγκληρονόμος τοῦ Λουκᾶ ἐγένετο ἡ ἀνήλικος ἐκείνου θυγάτηρ Ἀσημίνα, ὅστις παρεχώρησε τῇ Ἀσημίνα τὰ ἐπὶ τοῦ λειψάνου δικαιώματα αὐτοῦ πρὸς τὸ τυχεῖν αὐτῆς «βελτίονος συνοικεσίου». Ὅρα ΓΡΟΠΕΤΟΥ, Τὰ λείψανα Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος καὶ Αὐγούστης Θεοδώρας ἐν Κερκύρα, ἐν *Καινῇ Λιδαγῇ*, 2, σ. 194 καὶ ἐπ.

⁴ Τοῦτο ὅμως πολλάκις παρεβιάσθη. Περὶ τῆς ὑπὸ τινῶν ἀποκοπῆς τῶν χειρῶν τοῦ ἀγίου λειψάνου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης Διονυσίου ἔρα τὸ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1718 γράμμα τοῦ μητροπολίτου Χίου Δανιὴλ πρὸς τοὺς πατέρας τῆς ἐν Ἄνδρῳ μονῆς τῆς Παναχράντου, ἐν *Ἐκκλησιαστικῷ Φάροῦ*, 10, 1912, σ. 519.

⁵ Ἐμποροὶ κατώρθωσαν ἐν ἔτει 1087 νὰ ἀρπάσωσι καὶ μεταφέρωσιν εἰς τὴν ἰταλικὴν Βάρην τὸ σῶμα τοῦ ἀγίου Νικολάου. Ἡ δὲ ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἠρκέσθη εἰς τὴν κατοχὴν τριῶν δακτύλων αὐτοῦ δύο ὀδόντων καὶ τεμάχια τοῦ ὄστοῦ τοῦ βραχίονος.

III. Δέον να ὦσι γνήσια, ὅτε καὶ μόνον ἀπολαύουσι τιμῆς καὶ σχετικῆς προσκυνήσεως. Ἡ ἐν ταῖς περὶ ἐκποιήσεως ἁγίων λειψάνων πράξεις δηλώσις περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν δὲν ἀποτελεῖ, ὡς εἰκόσ, καὶ ἀσφαλῆς τεκμήριον περὶ ταύτης¹. Ἡ γνησιότης ἀποδεικνύεται διὰ παντὸς ἀποδεικτικοῦ μέσου ὡς δι' ἐγγράφου².

IV. Εἰσὶ δεκτικὰ κυριότητος, καὶ συγκυριότητος ἄρα³. Ὀφείλει ὁ κύριος τῶν ἁγίων λειψάνων να ἀποφεύγη πᾶν τὸ ἀπᾶδον τῇ ἱερότητι αὐτῶν ὡς τὸ τεμαχίζειν ἤτοι τὸ ἀποκόπτειν μέρη τῶν ἁγίων λειψάνων⁴ ἐκτὸς ἂν τοῦτο γίγνηται ἐξ εὐλόγου αἰτίας⁵. Ἀποξέειν καὶ κονιοποιεῖν τὰ ὄστα τῶν ἁγίων λειψάνων καὶ διδόναι ταῦτα ρευστοποιηθέντα νοσοῦσι πρὸς πόσιν. Ὀφείλει δ' ὁ ἅγιος λείψανα κεκτημένος να στοι-

¹ Κατ' Αὐγουστίνον (de oper. naonach. 26) ψευδομοναχοὶ διερχόμενοι διὰ διαφόρων χωρῶν μετὰ λειψάνων ἄτινα κατ' αὐτοὺς ἦσαν λείψανα μαρτύρων ἐπεδείκνυσαν ταῦτα τοῖς πιστοῖς πρὸς τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀγορὰν τούτων. Καὶ κατὰ τῶν Τουρόνων Γρηγόριον (Histor. Franc. IX 6) ἀπατεῶν τις περιήρητο κατὰ τοὺς ἑαυτοῦ χρόνους τὴν Γαλλίαν ἰσχυριζόμενος ὅτι τὰ λείψανα ἄτινα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἦσαν τὰ ἐξ Ἰσπανίας λείψανα τῶν μαρτύρων Βικεντίου καὶ Φήλικος. Ἄλλ' ἡ γενομένη ἐξέτασις τῶν ἀποσκευῶν αὐτοῦ κατέδειξεν ὅτι δὲν ὑπῆρχον ἠ φίλτρα, ρίζαι, βότανα, ἀσπαλάκων ὀδόντες, μυῶν ὄστα, ἄρκτων ὄνυχες καὶ λίπος. Οὐχὶ ὀλίγα ὑπῆρξαν τὰ μὴ γνήσια λείψανα τὰ κατ' ἀκολουθίαν τοιούτων ἀγυρτειῶν ὑπ' ἐκκλησιῶν κτηθέντα (GIRAND, Le commerce des reliques au commencement du IX sieclé, ἐν *Melanges d'archéologie et d'histoire*, 1822, σ. 73 ἐπ. Περὶ τῆς ἐμπορίας τῶν ἁγίων λειψάνων ἀρχομένου τοῦ μεσαιῶνος ἔρα DOBSCHÜTZ, I, σ. 46), οἷοι οὐχὶ πάντες οἱ τῆς ἐκκλησίας προϊστάμενοι ἀπεδείκνυσαν πρὸς τὰ προσφερόμενα αὐτοῖς λείψανα τὴν ὑπὸ τοῦ ἁγίου Σεβερίνου ἐπιδεικνυμένην δυσπιστίαν μὴ ἀναποτεθεμένου ὑπὸ τῷ Φουσιζατήριον τοῦ ναοῦ αὐτῶν ἁγία λείψανα ἂν μὴ ἐβεβαιούτο περὶ τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

² Οὕτως ἡ γνησιότης τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης προσεμαρτυρήθη ἐκ τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1718 γράμματος τοῦ μητροπολίτου Χίου Δανιὴλ πρὸς τοὺς πατέρας τῆς ἐν Ἄνδρῳ μονῆς τῆς παναχράντου ἔρα ἐν *Ἐκκλησιαστικῷ Φάσφῳ*, 10, ἐτ. 5, 1912, σ. 519.

³ Οὕτω τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος καὶ τῆς ἁγίας Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης μετ' ἄλλων τεμαχίων λειψάνων τὰ ὑπὸ τοῦ ἱερέως Γεωργίου Καλοχαϊρέτη ἐν ἔτει 1453 μετενεχθέντα ἀπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ναοῦ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων μετὰ τριετῆ περιπλάνησιν εἰς Παρραμουθίαν εἶτα δ' εἰς Κέρκυραν ἐκκληρονόμησαν ἐν ἔτει 1483 οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ, ὧν τὸ μὲν τῆς ἁγίας Θεοδώρας ἔλαβεν ὁ Μᾶρκος, τὸ δὲ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ὁ Λουκάς καὶ Φιλίππος, οὗ τελευταῖαντος συγκληρονόμος τοῦ Λουκά ἐγένετο ἡ ἀνῆλικος ἐκείνου θυγάτηρ Ἀσημίνα, ὅστις παρεχώρησε τῇ Ἀσημίνα τὰ ἐπὶ τοῦ λειψάνου δικαιώματα αὐτοῦ πρὸς τὸ τυχεῖν αὐτῆς «βελιόνος ανοικεσίον». "Ὁρα ΓΡΟΠΕΤΟΥ, Τὰ λείψανα Σπυρίδωνος Τριμουθοῦντος καὶ Αὐγούστης Θεοδώρας ἐν Κερκύρα, ἐν *Καινῇ Διδαχῇ*, 2, σ. 194 καὶ ἐπ.

⁴ Τοῦτο ὁμως πολλάκις παρεβιάσθη. Περὶ τῆς ὑπὸ τινῶν ἀποκοπῆς τῶν χειρῶν τοῦ ἁγίου λειψάνου τοῦ ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης Διονυσίου ἔρα τὸ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1718 γράμμα τοῦ μητροπολίτου Χίου Δανιὴλ πρὸς τοὺς πατέρας τῆς ἐν Ἄνδρῳ μονῆς τῆς Παναχράντου, ἐν *Ἐκκλησιαστικῷ Φάσφῳ*, 10, 1912, σ. 519.

⁵ Ἐμποροὶ κατώρθωσαν ἐν ἔτει 1087 να ἀρπάσωσι καὶ μεταφέρωσιν εἰς τὴν Ἰταλικὴν Βάρην τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ἡ δὲ ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἠρκέσθη εἰς τὴν κατοχὴν τριῶν δακτύλων αὐτοῦ δύο ὀδόντων καὶ τεμάχια τοῦ ὄστου τοῦ βραχίονος.